

PRVI DOMOVINI SLOVENCEV (Slovani, Karantanija)

Naši predniki Slovani so se kmalu po letu 550 začeli naseljevati v vzhodne Alpe (območje slovenskih Alp). Bili so poljedelci in živinorejci, živeli so v preprostih kočah - zemljankah. Spodnji del bivališča je bil pod zemljo, zgornji del je bil zgrajen iz lesenih hlodov ali ločja ometanega z ilovico. Streha je bila dvokapna.

Na Koroškem je okoli leta 630 nastala država Karantanija. Prva slovanska država je obstajala okoli 200 let. Njeno središče je bil Krnski grad na Gosposvetskem polju. Vladali so ji domači knezi, ki jih je volilo ljudstvo. Poseben obred ustoličevanja je potekal v slovenskem jeziku. Najstarejši ohranjen slovenski rokopis so Brižinski spomeniki, to so tri besedila napisana v starem slovenskem jeziku in imajo versko vsebino.

KLJUČNE BESEDE: knezi, slovenskem, Brižinski spomeniki, zemljo, Koroškem, dvokapna, 200, slovenski, Slovani, versko, zemljankah, Krnski grad, leseni, Karantanija, slovenskem, ilovico, ljudstvo

TURŠKI VPADI

Napadom naši dežel, ki so se širili iz vzhoda, rečemo tudi turški vpadi.

Turki so v napadih ropali, požigali vasi, pobijali, vzeli pa so tudi mlade fante, ki so jih prevzgojili v janičarje. Graščaki so bili pred napadi varni za grajskim obzidjem, mesta so imela mestna obzidja, kmetje pa so gradili tabore. Na slovenskem je bilo v času

turških vdorov več kot 300 protiturških taborov, ki so jih zgradili kmetje za obrambo. Tabori so bili večinoma zgrajeni okrog cerkve, tako so zaščitili tudi vrednejše cerkvene predmete pred roparji. V taborih so shranjevali predvsem poljske pridelke. Živino so skrili v bližnji gozd, če pa je bil tabor dovolj velik, so jo peljali za obzidje.

Pred napadi Turkov so se obveščali z zvonjenjem zvonov, streljanjem s topovi ali s kurjenjem kresov.

KLJUČNE BESEDE: grajskim, topovi, vpadi, pridelke, tabore, Turških, gozd, kresov, ropali, protiturških, janičarje, Turkov, mestna, zvonjenjem, cerkve.

KMEČKI UPORI

Večina slovenskega prebivalstva v preteklosti so bili kmetje. Zemljo, ki so jo obdelovali je bila last zemljiških gospodov. Poleg dajatev, ki so bile zapisane v urbarjih, so morali kmetje na zemlji zemljiškega gospoda opravljati še tlako. To je obvezno neplačano delo na zemlji zemljiškega gospoda. Zemljiški gospodje so neprestano večali dajatve in kmetje so morali opravljati tlako vse več dni na leto. Kmete je pestila huda lakota, ki je bila posledica slabih letin in vse večjih dajatev. Pogosto so razsajale bolezni (koze, davica...), veliko pa so jih napadali Turki. Kmetje svoje kmetije niso smeli zapustiti in se preseliti drugam. Zaradi vse slabšega položaja so se kmetje povežali in si zastavili cilj, da si sami izboljšajo položaj z kmečkim uporom. Za orožje jim je služilo kmečko orodje. Ker je bila plemiška vojska bolj izurjena in dobro oborožena, je na koncu vedno zmagala. Po zatrtju upora se je plemiška vojska kmetom ponavadi maščevala. Najbolj znani kmečki upori na slovenskem so: vseslovenski kmečki upor leta 1515, slovensko-hrvaški kmečki upor leta 1573 in tolminski punt, ki je bil leta 1713.

KLJUČNE BESEDE: 1713, obvezno, kmečko orodje, zemljiških, Turki, maščevala, urbarjih, izurjena, vseslovenski, kmetje, tlako, povežali, 1573, dajatve, plemiška, tolminski punt, zemljiškega, dajatve, zmagala, 1515, tlako, kmečkim, slovensko-hrvaški, oborožena, preseliti, kmečki, dajatev, bolezni